

BENİMLE DELİRİR MİSİN?

Portal : www.cnnturk.com
Sayfa Türü : **ANA SAYFA**

İçeriği : **İletişim Teknolojileri**
Telefon :

Tarihi : **24.07.2018**

Vakti zamanında hamile kalmış ancak bir türlü doğuramamış, karnı burnunda adam ve kadınlardan oluşan bir toplum içerisinde, bebek zıbınlarından ve içi süt dolu biberonlardan bahsetmek ne anlama geliyorsa, 2018 yazında, İstanbul'un orta yerinde, bir toplumun deliliğinin topluma, kuvvetli görsel bir takım ifadelerle gösterilmesi de o anlama geliyor sanırım. Serginin adı "Mad World / Deli Dünya". Küratörü Oğuz Erten. Mongeri Binası'nın iki duvarını sarmış kitaplarla dolu kütüphanesinde kendisinden serginin bu yılki başlığının neden "Mad World" olduğunu dinliyorum.

Oğuz Erten bir sabah otomobiline biniyor ve işine giderken de İstanbul'un sabahın erken saatlerinden itibaren alışkın olunan hararetli sabah trafiği içerisinde bu yazki serginin temasının ne olacağını düşünüyor. Derken, önündeki otomobil, birden bir başka otomobile çarpıyor. Neyseki büyük bir çarpışma değil derken iki otomobilden de iki adam hızla dışarı fırlıyor. Canım arabasının toplu iğne çiziliğinden akan kanlara karşı koyamayan sürücünün, toplu iğne sahibi olan diğer sürücüye karşı atağı ortalığı boks ringine çeviriyor.

Büyük olmayan bir küçük çarpışma sonucu iki otomobilden dışarı çıkan iki adamın birbiriyle olan büyük çarpışması ile karşı karşıya gelen Erten, sürücü koltuğundan izlediği çarpışmaya bakarak 'Delilik!' diyor. İnsanlar delirmiş olmalı! Bu seneki tema 'delilik' olmalı. Bireylerin bireysel delirmesi değil ama toplumun, artık ne tarafın savunucusu olduğunu unutmuş olan bir toplumun, bilinç dışı örgütlenme biçiminin deliliğini göstermeliyiz cümle aleme! Toplumun fütursuzca delirmekte olduğunu bir an evvel göstermeliyiz! Toplumun bireylerden evvel delirmekte olduğunu, bir kuyruklu yıldızın bir saniyede kat ettiği bilmem kaç milyar ışık yılı gibi dünyaya delilik yıldızının çarpmasına çok az kaldığını bas bas bağırmalıyız!

Gelelim hikayenin ana fikrine. Bu neredeyse 3'ncü sayfa haberi olmak üzereyken kibarca toparlanan hikayenin sonucunda gerçekte kimse ölmedi, ancak bu hikaye beraberinde sevgili Oğuz Erten'in zihnine, toplumla, içinde olduğu delilik sorunsalını yüzleştirmek üzere 'Mad World' sergi fikrini getirdi.

Erten'i, kendisinin 'deliliği' olarak tabir ettiği, '..Bir gün, 60.000 kitap toplamış olacağız..' dediği, Mongeri Binası'nın sanat kütüphanesinin olduğu odacıkta keyifle dinliyorum. Kuruldukları 2013 yılından bu yana, Bozlu Sanat olarak geleneksel galericilik anlayışından dışarı çıkmak istediklerini, elde ne kaldıysa depodan çıkarıp sıradan bir karma sergi yapmak yerine, bu karma sergilerin yapılmasına alışkın olunan yaz sergilerini, sezondakinden daha güzel yapmanın peşine düştüklerini, bir sanat tarihçisi olarak sanata karşı bir sorumlulukları olduğunu bu nedenle de kuruldukları ilk günden bu yana her yaz, toplumun nabzını tutacak sergiler yaptıklarını öğreniyorum.

İstanbul'da Kasımpaşa'da hortumun çıktığı, doluların yağmurların yağdığı yıl 'iklim değişimleri' temalı sergi. Sokakta bombaların patladığı, insanların tedirgin olduğu, yolda yürümeye korktukları yıl 'korku' temalı sergi. Restaurantta, vapurda, yolda, sokakta kimsenin cep telefonundan gözünü ayırmayışının bir hastalık olduğu ve bu hastalığın gün geçtikçe insanları öldürdüğü konusunu irdeledikleri yıl 'sosyomanya' temalı sergi. Ve şimdi de görünürde iki otomobilin kavga eden sürücüsünden yola çıkılmış gibi görünmesinin ötesinde hem dünya hem de insanlık için büyük hareket dedirten, deliren dünya düzeni karşısında 'delilik' temalı sergi.

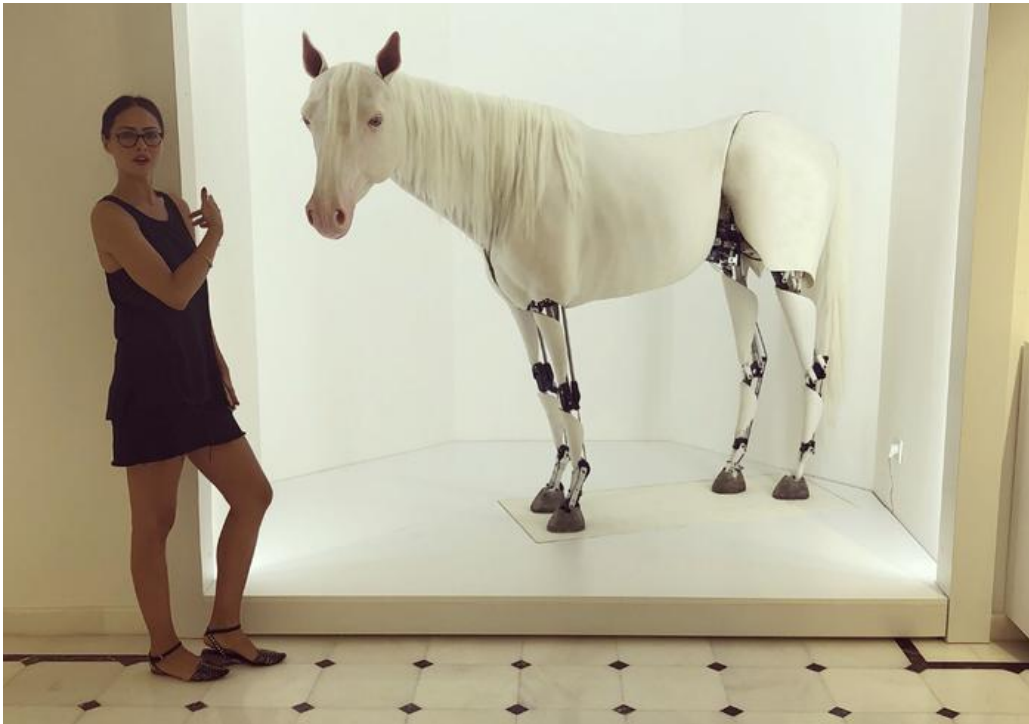
Şimdi. Toplumun nabzını tutmak ne demektir? Nabız tutmak ne demektir? Bir insanın nabzını anlamak için ne yapmak gerekir? Herkes ilkyardım çantasını masaya çıkarsın. Aslında nabız tutmak ne yapmak demektir? Yerde yatan insanın yanına çömelip, el bileğini iki parmak arasına alıp, tüm dış sesleri susturup, parmak arasında atan damardaki kanın, kalp atışı ile beraber akışını dinleyerek hızlı ya da yavaş olduğunu anlayarak ilk iş ne yapılması gerektiğini idrak etmek ve bunu da etrafta çaresiz gözlerle bakan insanlara duyurmak.. demek değil midir?

Bir sanat kuruluğu ben sadece 'nabız tutuyorum' diyerek, içinde bulunduğu topluma karşı sorumluluğu olan sanatın paylaşılması ve yaygınlaştırılmasından öte, toplum farkındalığını yükseltmek için bu bilinçte bir çaba harcayabiliyorsa sizce de bu, müthiş bir özveri değil midir?

Sevgili Oğuz Erten, sohbetimiz esnasında serginin temasını ortaya çıkaran 2 otomobilin çarpışmasından yola çıkan bir mikrokosmos'dan bahsederken, işin makrosuna bakıldığında Twitter'dan savaş açan başkanlar dönemini yaşadımıza dikkat çekiyor. Sevgili Oğuz Erten, kimin kimden daha üstün olduğunu, delice toplumları yöneten hükümetler sisteminin hakim olduğu bir toplumda, o toplumun insanların neler yaşamakta olduklarının, başka bir açıdan da olsa görmeye hakkı olduğundan bahsediyor. Sevgili Oğuz Erten, aslında bugün 'Mad World' sergisinde kısaca dünyanın herhangi bir ülkesinin herhangi bir şehrindeki bir müzede, Rönesans'tan veya daha erken çağlardan itibaren gördüklerimizin bir benzerinden başkasını görmediğimizi söylüyor. 'O müzelerde nasıl o toplumların evriminin görselleştirilmiş halini görüyorsak, o dönemin tariflerini nasıl o resimlerle anlayabiliyorsak, biz de bugün bu çağda neler yaşıyoruz onu tespit edip, onu görselleştirmeye çalışıyoruz.' diyor. Bunun için de, aynı ülkede yaşadığımız, aynı tarihi beraber yazdığımız sanatçılarla beraber, bu sanatçıların kendilerine özgü görsel dilleri ile ifade ettikleri biçimi, topluma ulaştırmaktan başka bir şey yapmadıklarını, yani işte sadece toplumsal bir duyarlılıkla 'nabız tutmaya' çalıştıklarını söylüyor.

Söylenenler ilk etapta kulağa basit gibi geliyor olabilir, ancak kanımca - ki bu sevgili Erten'e de sunduğum bir hipotezdi - insanlar evrimleşerek, teknoloji ile beraber daha da fazla özgürleşirken, bir yandan da askeri olarak daha da güçlenmeye başlıyorlar. Bir kez güce sahip olduğunda ise, bu güç teslim aldığı bireyleri zehirlemeye başlıyor ve bu zehir de kendini, kendi dışındaki herkesi ötekileştirmeye başlamasıyla gösteriyor. Gün geçtikçe daha da bencilleşiyor, bu dünyada senden başka kimsenin yaşam hakkının olmadığını düşünmeye başlıyorsun. Önündeki arabanın sürücüsü, en azından kimseye bir zarar gelmedi diyerek minik bir kazaya hoşgörü ile yaklaşır, bir dolu para ödemiş olduğun sigorta sisteminin tam da devreye gireceği yer diyemediği için evrimleşmemiş insan profiline geri dönüyorsun.

Fiziksel güç kullanarak, gücünün güçsüzü yenmeye çalıştığı yok etme prensibine dönüyorsun ki bu prensip de seni önüne gelen herkesi yenmelisin bilincine ulaştırmış oluyor. Bu durum, güçlü bir ülkeyse de ne yazıkki değişmiyor çünkü artık dünyada müzakere ve diyalogların vakit kaybı olarak görüldüğü bir dönem yaşıyor. Peki, bunun sonu nereye varacak dersiniz; bundan 40.000 yıl önce, eğer Neandertalleri bizden daha az zeki, dolayısı ile de daha az güçlü gördüğümüz için nasıl ortadan kaldırdıysak, sizce şimdi de günümüzün Neandertalleri olarak tanımlayıp, algılayabileceğimiz kişileri mi ortadan kaldırmaya hazırlanıyoruz? Peki sizce güç sahipleri bu defa sıralamayı, tasnifi neye göre yapacak? Irka? Deri rengine? IQ seviyesine? Fiziksel güce? Paraya? Yaratıcılığa? Peki tasnifi belirleyen kriterleri karşılamayanlar yok edildiğinde de geriye kalan güçlüler, alışmış oldukları bu davranış biçimini geride kalanlar için de uygulamayacaklar mı?

Bu nedenle bu sergi, insan üstü bir sezgi ile toplumun içinde olduğu halet-i ruhiyeyi tespit edip, eserleri aracılığı ile mesajları toplum ile buluşturabildiği için çok önemli. Gücünün zayıfı ezdiği, güç kullanma deliliğinin insanlığı korkutup, saklanmaya ittiği, bir yerden sonra güvenli olan alanın neresi olduğunun karıştırılmaya başlandığı, gökyüzünün yukarıda olmasının artık nefes almamıza bir etkisi olmadığı, gün geçtikçe mekanikleşen, yüzyüze iletişimden yoksun, arayüzlerle robotik bir hayat yaşamanın beraberinde samimiyeti kaybettiği, bir müddet sonra geçmişe olan özlemlerle yaşanılacak, biz çocukken.. cümlelerinin fazlaca kurulduğu, artık alıp başını gidilemeyecek bir noktaya gelinen, bir müddet sonra insanın akıl hastanelerinde kendi yalnız kalabalığı ile başbaşa kalacağı bir noktadan bahsediyoruz. Serbest düşüş yapan cansız bir mankenden farksız ve ortada bizim üzerimizde olduğundan haberdar bile olmadığımız bir deli gömleği var. Tepkisiz kalarak o gömleğin arkasını her gün kendi ellerimizle sıkıyoruz ve farketmeden iyinin, hoşgörünün, şefkatin hızla yitirilmesine katkıda bulunuyoruz ama yine de çare bizden yani insanlıktan başka hiçbir yerde değil.

Sergide sizleri, benim az önce metaforlarını uç uca bağlayarak minik bir ultimatometni yazdığım 12 sanatçıya ait 12 iş bekliyor. Beraber yaşadığınız bir ülkenin sanatçılarının farklı görsel biçimlerde 'delilik' teması üzerine neler yapmış görmeniz için olduğu kadar onlara bakarak kendi deliliğinizin seviyesini algılayabilmeniz için de çok önemli olan bir sergi ile karşı karşıyasınız.

Sergi için son tarih 25 Ağustos. Yaz bitmeden Bozlu Art Project'e gidin demiyorum, bir doktor reçetesi gibi, durumun vehametini anlatabilmek için gitmek zorundasınız diyorum.